

Klikový trénink s předměty

Mí zákazníci se mě často vyptávají: „Jak ten klikový trénink vlastně funguje? Slýchám o něm často, čteme o něm, také v nejedné psí škole nabízejí tuto tréninkovou metodu. Takže o co vlastně jde?“

Vprvé řadě se jedná o zaměstnání, které přináší zábavu majiteli i jeho psu. Klikový trénink využívá takzvaného „operativního podmiňování“, tedy formy učení, při níž si zvíře samo musí metodou pokusu a omylu vybrat úspěšné chování.

Kliker je něčím na způsob praskací žabičky, kterou si mnozí z nás pamatujeme z dob svého dětství. Princip této výukové metody spočívá v pozitivním posilování žádoucího chování. Chybné chování se netrestá, nýbrž prostě jen ignoruje. Tím je pes motivován k nalézání jiného řešení. Je podmiňován prostřednictvím kliknutí, ví, že jakmile se ozve prasknutí, rychle dostane malý pamlsk, který bude schopen v okamžiku požívat. Tímto způsobem

si zvuk spojí s odměnou. Kliker zvláště často využívají ti trenéři, kteří zvířata učí různé umělecké kousky. Přitom se trénink neomezuje jen na psy, prostřednictvím klikeru lze pracovat s téměř každým zvířetem. I pro kliker platí: cesta je cíl! Vytyčenou úlohu rozdělíme do mnoha dílčích učebních kroků a každý jednotlivý úsek odměňujeme za pomoci zvuku, tedy kliknutí. Klikový trénink, pokud je správně používán, je tak úspěšný proto, že zvuk zůstává stále stejný, je prost jakýchkoli emocí a psa naprosto přesně posiluje v žádoucím jednání.

Rozsah tréninku je enormně vysoký. Fantazii se meze nekladou. My se v následujícím článku zaměříme na nácvik s předměty.

ky. Při učebním cviku číslo šest je dosaženo cvičebního cíle. Zvětšuje se vzdálenost od lampy, která je připravena k provozu, a pes má při povelu „Rozsvít světlo!“

„Rozsvít – zhasni světlo“

Připravíme si stojací lampu s nášlapným vypínačem (samostatný vypínač lze zakoupit v hobby obchodech), dostatek malých pamlsků, kliker a hladového psa, který se rád učí.

Cvik vychází z přirozeného pohybového repertoáru psa, totiž z podávání tlapky. Učební krok číslo jedna tudíž je podávání pac. Abychom k němu psa přiměli, často stačí už jen podržet mu přímo nad hlavou pamlsk. Zpravidla rychle zvedne tlapku a tuto jeho akci posílíme za pomoci klikeru. Při výukovém kroku číslo dvě má pes zvednutou tlapkou položit na ruku člověka. A teď se uplatní i zakoupený vypínač. Při třetím kroku ho podržíme v ruce a pes se ho bude dotýkat tlapkou. Zároveň s ním bychom měli začít používat příslušný povel. Pořádí tedy vypadá následovně: zazní povel „Rozsvít světlo!“ – pes položí tlapku na vypínač v ruce – klik a následuje odměna v podobě pamlsku. Učební krok číslo čtyři znamená změnu polohy vypínače s cílem položit ho na zem. Pokud i tento cvik funguje bez problémů, konečně přijde ke slovu stojací lampa. Při pátém učebním kroku má pes stisknout vypínač lampy. Většina zvířat s tím po absolvování intenzivního tréninku, pokud je cvik budován postupně a správně, nemívá problémy. Kdyby tomu tak ovšem přece jen bylo, doporučuji vrátit se jeden nebo dva učební kroky zpát-

zmáčknout tlapkou vypínač, aby se rozsvítlo světlo. Kliker psa odmění vždy teprve ve chvíli, když se rozsvítí světlo. Tak se pes naučí došlapovat na vypínač s dostatečnou silou. Totéž přirozeně platí také pro povel „Zhasni světlo!“, jen je při něm lampa vypnuta. Vtip při tom spočívá v důrazu na slově SVĚTLO. Jestli při tom bez důrazu připojeno ještě „rozsvít“ nebo „zhasni“, je psu srdečně jedno. Lidé se mě ptávají, proč pro trénink nepoužíváme rovnou lampu. Samozřejmě by to bylo proveditelné, ale kdo by stál o to pravidelně uprostřed obývacího pokoje manipulovat s lampou? Kromě toho se někteří psi během učebních cviků jedna až tři snaží situaci vyřešit tak, že předmět vezmou do tlapy.

A pokud je od počátku ve hře elektrické vedení pod proudem, mohlo by to mít nejen rušivý vliv, ale navíc by to mohlo být také velmi nebezpečné. Žádný majitel by asi neodměnil svého psa za to, že okusuje elektrické vedení.

„Dotkni se hůlky“

První zkušenosti s klikovým tréninkem umožní takzvaný „touch“. V překladu znamená „touch“ dotknout se nebo dotek. A právě o to jde. Pes se například

Trénink pro každého

Klikový trénink není závislý na stáří, plemeni ani velikosti psa. Již sám fakt, že se zvířetem intenzivně zabýváte, posiluje vazbu mezi člověkem a zvířetem. Velkou výhodou této tréninkové metody je, že ji lze provádět doma. Klikový trénink by měl přinášet především radost. O tom, jaký konkrétní smysl budou hravá cvičení s klikerem mít, by si měl rozhodnout každý sám. Trénovat za pomoci klikeru se psi naučí snadno, chce to jen trochu cviku, trpělivosti a především fantazie.

Nové metody výcviku

naučí dotýkat se nosem ruky, hůlky nebo plácačky na mouchy. Tyčku v krátkých intervalech přidržujeme psovi tu napravo, tu nalevo před nosem. Pokud se tím směrem podívá, klikneme. Po několika opakováních dostane první odměnu, když se nosem dotkne hůlky. Potom pozici hůlky změníme opět a přidáme povel „touch“. Psi se to většinou naučí překvapivě rychle. Opakovaně tuto hru uplatňují ve skupině štěňat, a i ta malá se většinou naučí se hůlky dotýkat během několika málo minut. Ačkoliv rušivé podněty v podobě ostatních psích kamarádů vlastně nejsou malé, psi se přesto většinou chovají velmi soustředěně a motivovaně ve vztahu ke svým majitelům. Často na tento cvik navazujeme výcvik k aporotování, jako například

„Nošení košíku“

Teprve když se pes naučí dotýkat se nosem držáku košíku, přijde ke slovu kliker, a to ve chvíli, kdy pes vezme košík do tlamy. Udělá to automaticky po několika neúspěšných pokusech se ho dotknout. Dalším krokem bude zvedání košíku zároveň s příslušným povel, například „take it“. V dalším průběhu cvičení psa s košíkem přivoláme k sobě. Po dosažení každého z dílčích cílů bude vždy následovat kliknutí spojené s pamlskem. Podle stejného principu se pes naučí

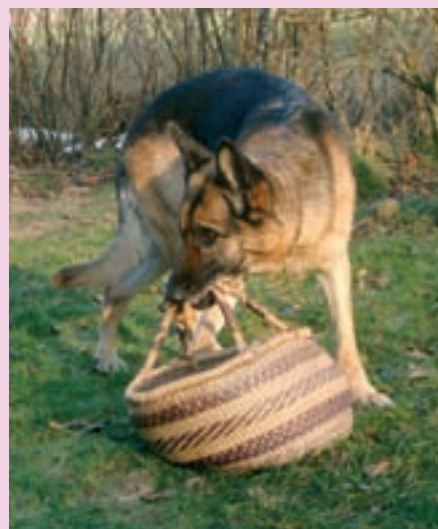
„Nošení novin“

Srolujeme noviny, jichž se má pes dotknout nosem. Stejně jako u předchozího cviku při dalším tréninku klikneme tepr-

ve tehdy, když pes noviny vezme do tlamy a později je přinese. V ideálním případě potom noviny zastrčíme do zahradní branky nebo do schránky a pes je může samostatně přinášet. Ale hezké je už to, když se společně se psem vydáte ke schránce a psu dovolíte, aby je hrdě odnesl do domu.

„Uklízení“

Myšlenka pochází od jedné absolventky naší školy, jejíž fenka již v raném věku kolem šesti měsíců uklízení perfektně zvládla. K tréninku využijeme papír zmučlaný do koulí. Když pes začne papírové „balonky“ perfektně aporotovat, postavíme doprostřed koš na papír. Místo, aby nám pes dával jednotlivé zmačkané papíry do ruky, by je měl pouštět do připraveného koše. Zpočátku psu můžeme pomoci povel „pusť“ a tím, že ukážeme na košík. Žádoucí chování okamžitě posílíme za pomoci klikeru. V pokročilejší fázi tréninku měníme pozici koše. Cíle je dosaženo ve chvíli, když je po zemi poházeno více předmětů a pes je na povel „uklid“ posbírání a odnese do koše. Přitom v první fázi tréninku každý předmět, který je donesen do koše, odměníme kliknutím. Pokud pracujeme s rozličnými hračkami, může se pes naučit je rozlišovat a přinášet jen jednu z nich, totiž tu, kterou si přejeme. Každá hračka bude mít svůj vlastní název. Na začátku cvičení se pes učí přinášet jen jednu určitou hračku. Potom přidáme druhou. Pokud se pes po výzvě rozeběhne pro špatnou hračku, nebude sice odměněn,

ale nadále bude přátelsky povzbuzován k tomu, aby přinesl přesně tu hračku, kterou jste jmenovali. Jakmile pro ni dojde, následuje kliknutí a odměna formou pamlsku. Krok za krokem můžete přibírat další a další předměty.

„Táhnutí vozíku“

Malý plastový nebo dřevěný vozík opatříme silnější šňůrou, kterou bude pes schopen bez problémů vzít do tlamy a na povel za něj táhnout. Výukové kroky jsou velmi jednoduché. Nejprve odměňujeme už jen to, že se pes dotkne provazu. Potom se bude učit brát ho do tlamy. Teprve pak se majitel vzdálí a za pomoci odpovídajícího povelu se bude snažit pohnout psa k tomu, aby táhnul vozík směrem k němu. Po každém úspěšně zvládnutém výukovém kroku zazní kliker, vždy ve spojení s potravou.

C. Orthová

